

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 418/2011-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. C. V., K., občana Bulharskej republiky, zastúpeného advokátkou JUDr. A. K., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005 z 8. júla 2010, za účasti Ing. Š. K. a H. K., obaja bytom K., a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. C. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. októbra 2010 doručená sťažnosť M. C. V., K., občana Bulharskej republiky (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. K., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005 z 2. októbra 2009.

Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 20. júna 2011 opravila sťažnosť v tom zmysle, že napadnuté uznesenie má byť v petite správne označené ako sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005 z 8. júla 2010, a to vzhľadom na to, že „v písaní prvého odseku petitu došlo ku chybe, kde omylom je namiesto správneho dátumu vydania citovaného uznesenia, 8. 7. 2010, uvedený nesprávny dátum 2. 10. 2009 - týkajúci sa iného uznesenia porušovateľa, o ktorom ÚS SR rozhodol nálezom ÚS SR zo dňa 20. 10. 2010, IV. ÚS 291/2010-29“.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že „v čase okolo dňa 6. 5. 2008, som sa z náhodného počutia dozvedel o exekučnej veci vedenej proti mne, u súdneho exekútora JUDr. M. Z., K., sp. zn. Ex 793/05, Okresného súdu Košice II, sp. zn. 39 Er 23/06, o vymoženie 20 350,- Sk s prísl., po preverení ktorej okolnosti som splnomocnil svoju právnu zástupkyňu JUDr. A. K. na ďalšie konanie, kde po oboznámení sa s vecou som učinil postup smerujúci k jej zastaveniu.

Uznesením Okresného súdu Košice II, zo dňa 21. 11. 2008, sp. zn. 39 Er/23/2006, Ex 793/2005, bol zamietnutý môj návrh na zastavenie exekúcie, proti ktorému rozhodnutiu (vyššieho súdneho úradníka) som učinil odvolanie, za dňa 19. 12. 2008.

Uznesením Okresného súdu Košice II, za dňa 2. 10. 2009, sp. zn. 39 Er/23/2006, Ex 793/2005, bol zamietnutý môj návrh na zastavenie exekúcie.

Postupom konajúceho súdu a citovaným rozhodnutím, proti ktorému nie je riadny opravný prostriedok, mi v tomto konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom.

V rámci prípustnej inštantnosti konania som okrem iných skutočností osobitne poukázal na vadu predmetného exekučného konania v tom, že doposiaľ mi nebolo doručené Upovedomenie o začatí exekúcie, pričom exekúcia sa už nachádza v štádiu dražby nehnuteľnosti.

Na túto skutočnosť som osobitne poukázal v návrhu na zastavenie exekúcie, ako aj v odvolaní proti jeho zamietnutiu, ktorým mojím (zastavujúcim a neskôr aj ako odvolacím) dôvodom sa konajúci súd nezaoberal ani v jednom rozhodnutí a o zamietnutí mojich návrhov rozhodol na základe iných skutočností, než som ja predpokladal.“

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza, že „uznesením Okresného súdu Košice II, zo dňa 8. 7. 2010, sp. zn. 39 Er 23/2006... došlo k schváleniu nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu k exekvovanej nehnuteľnosti a to navyiac v čase, kedy exekučný súd mal vedomosť o prejednávani predmetného exekučného konania pred ústavným súdom, v časti konania o zamietnutie návrhu na zastavenie exekúcie, pre vadu nedoručenia upovedomenia o začatí exekúcie“.

Svoje tvrdenie o porušení ním označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru sťažovateľ zakladá na týchto skutočnostiach:

„Dňa 18. 10. 2007 bolo na meno A. Š., opatrovník, Okresný súd Košice II, doručené Upovedomenie o začatí exekúcie, zo dňa 29. 5. 2006, sp. zn. Ex 793/05-16 Zm, spolu s Upovedomením o začatí exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke, zo dňa 4. 9. 2006, sp. zn. Ex 793/05-26 Zm.

Uznesením Okresného súdu Košice II, zo dňa 18. 9. 2007, sp. zn. 39 Er/23/2006, Ex 793/05, právoplatným dňa 31. 10. 2007, mi bola podľa § 49 ods. 4 EP ustanovená opatrovníčka A. Š., pracovníčka Okresného súdu Košice II...

Z uvedených skutočností je zrejmé, že nedošlo k právne relevantnému doručeniu predmetného upovedomenia o začatí exekúcie povinnému (ako primárneho predpokladu na jej vykonávanie), ktoré upovedomenie síce doručené bolo, ale v čase doručenia nie opatrovníčke ustanovenej v konaní, ale osobe A. Š., bez právneho titulu, z čoho doručenie nie je právne účinné. Po právoplatnom ustanovení opatrovníčky A. Š., nebolo tejto doručené predmetné upovedomenie, z čoho vyplýva, že toto nebolo doručené vôbec. Na základe tejto vady trpí celé konanie vadou, pre ktorú nebolo možné ďalej konať.

Súčasne došlo k tomu, že povinnému (opatrovníčke) nebola poskytnutá zákonná lehota na učinenie námietok v trvaní 14 dní, kde pokiaľ by aj doručenie upovedomenia menovanej dňa 18. 10. 2007 malo byť účinné, tak menovaná mohla ako opatrovníčka

účinne konať až odo dňa 31. 10. 2007 (právoplatnosť uznesenia o ustanovení opatrovníka), čím lehota na podanie námietok jej zostávala počte 3 dní, čo je v rozpore so zákonom.

Týmto postupom potom nebola zachovaná ani rovnosť účastníkov konania, kde postavenie povinného oproti postaveniu oprávnených bolo v zjavnom nepomere v možnosti využívať svoje zákonné práva v tomto exekučnom - súdnom konaní.

V štádiu konania o veci pred Ústavným súdom SR, pre porušenie základných práv pri vykonávaní tejto exekúcie, došlo k schváleniu nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu exekvovanej nehnuteľnosti, napriek tomu, že doposiaľ mi nebolo doručené Upovedomenie o začatí exekúcie.

Mám za to, že na základe uvedených skutočností je predmetná exekúcia vedená v rozpore so zákonom.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom o nej takto rozhodol:

„Práva sťažovateľa zaručené v čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práva základných slobôd na spravodlivé a verejné prejednanie vecí nezávislým a nestranným súdom, uznesením Okresného súdu Košice II, sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005, za dňa 8. 7. 2010, boli porušené.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Okresného súdu Košice II, sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005, zo dňa 8. 7. 2010 a vec vracia porušovateľovi na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd SR zakazuje porušovateľovi pokračovať v porušovaní namietaných základných práv sťažovateľa.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 600 Eur.

Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania - právneho zastúpenia na účet jeho právnej zástupkyne, vo výške 254,88 Eur.“

Ústavnému súdu bolo 10. augusta 2011 doručené podanie Ing. Š. K. a H. K., obaja bytom K., v ktorom žiadajú, aby rozhodol o ich pristúpení do konania ako vedľajších účastníkov na strane okresného súdu. Svoj návrh odôvodnili tým, že „sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti spochybnil postup, ktorý viedol k originálnemu spôsobu nadobudnutia

spomínaného podielu do vlastníctva dotknutých osôb. Vzhľadom na túto skutočnosť majú... právny záujem na výsledku konania o sťažnosti sťažovateľa.“.

Vzhľadom na skutočnosť, že Ing. Š. K. a H. K. majú nepochybne právny záujem na výsledku konania pred ústavným súdom, ústavný súd s nimi ďalej konal ako s dotknutými účastníkmi konania (ďalej aj „dotknutí účastníci“ alebo „spoluvlastníci nehnuteľností“).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd.

Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd v tomto smere osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie

obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Tieto závery sa v celom rozsahu vzťahujú aj na nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí, ktorý tvorí osobitný druh civilného procesu patriaci do právomoci všeobecných súdov, ako aj ďalších orgánov verejnej moci určených osobitným zákonom.

Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na ujmu jedného z účastníkov súdneho konania. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia treba považovať za integrálnu súčasť práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03). Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností, ktoré vyplývajú priamo zo zákona (m. m. II. ÚS 143/02).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Účelom označeného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je

absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo mohlo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Takto vymedzený obsah základného práva na súdnu ochranu sa uplatňuje aj pri nútenom výkone súdneho a iného rozhodnutia (II. ÚS 143/02). Aj v exekučnom konaní sa musí zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle citovaného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil na základe predpísaného spôsobu zisťovania skutkového stavu v exekučnom konaní, ktorým je procesné dokazovanie.

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní v napadnutej veci aj okresný súd ako exekučný súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005 z 8. júla 2010, ktorým tento súd schválil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu sťažovateľa (povinného) v podiele 1/4 nehnuteľnosti zapísanej na LV číslo 9277 vedenom na Katastrálnom úrade v K., Správa katastra K., okres K. IV, obec K., katastrálne územie N., ako parcela č. 1188 o výmere 268 m² – zastavané plochy a nádvoria, parcela č. 1189 o výmere 166 m² – záhrady a dom so súpisným číslom 1231 na parcele č. 1188 (ďalej len „spoluvlastnícky podiel sťažovateľa“),

dotknutými účastníkmi ako spoluvlastníkmi nehnuteľnosti v pomere 1/8 pre každého spoluvlastníka v sume 25 977,23 €.

Sťažovateľ odvodzuje ústavne neakceptovateľný zásah do ním označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru od ním tvrdenej skutočnosti, že v predmetnom exekučnom konaní došlo k schváleniu nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu k exekvovanej nehnuteľnosti napriek tomu, že *„exekučný súd mal vedomosť o prejednávaní predmetného exekučného konania pred ústavným súdom, v časti konania o zamietnutie návrhu na zastavenie exekúcie, pre vadu nedoručenia upovedomenia o začatí exekúcie“*.

Zo sťažnosti, z jej príloh, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005 ústavný súd zistil, že okresný súd poverením č. 5803 016601 z 5. mája 2006 poveril súdneho exekútora JUDr. M. Z., Exekútorský úrad, K. (ďalej len „súdny exekútor“), vykonaním exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému na uspokojenie pohľadávky v sume 675,50 € (20 350 Sk) s príslušenstvom (dlžné výživné) v prospech oprávnených maloletých J. a R. V., zastúpených matkou J. V., všetci bytom K. (ďalej len „oprávnení“), na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku okresného súdu sp. zn. 23 Nc 1372/01 z 18. februára 2005. Exekúcia na návrh oprávnených proti sťažovateľovi je vykonávaná na tomto exekútorskom úrade pod sp. zn. Ex 793/2005.

Dňa 19. apríla 2007 doručil súdny exekútor okresnému súdu žiadosť o ustanovenie opatrovníka sťažovateľovi z dôvodu, že jeho pobyt nie je známy, a preto mu nie je možné doručiť upovedomenie o začatí exekúcie. Lustráciou v Centrálnom registri obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici a na Úrade hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru v Bratislave súdny exekútor zistil, že sťažovateľ má evidovaný trvalý pobyt na adrese... v K. od 13. februára 1995 s platnosťou do 13. júna 2010. Osobným šetrením súdny exekútor ďalej zistil, že sťažovateľ sa v mieste trvalého bydliska minimálne tri roky nezdržoval, pričom sa nezdržoval ani na ďalších adresách evidovaného prechodného pobytu v K. na uliciach... a...

Na základe uvedených zistení okresný súd uznesením sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005 z 18. septembra 2007 ustanovil A. Š., zamestnankyňu okresného súdu, za opatrovníčku pre sťažovateľa ako povinného a 18. októbra 2007 jej doručil upovedomenie o začatí exekúcie.

Sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podal 4. júna 2008 v predmetnej veci návrh na odklad exekúcie s odôvodnením, že toho istého dňa podal návrh na zastavenie exekúcie. K návrhu bolo okresnému súdu doložené splnomocnenie právnej zástupkyne zo 6. mája 2008 na zastupovanie povinného v predmetnom exekučnom konaní.

Okresný súd uznesením zo 17. júna 2008 zrušil uznesenie z 18. septembra 2007 o ustanovení opatrovníka, pretože pominuli dôvody, pre ktoré bol opatrovník sťažovateľovi ustanovený. Uznesením z toho istého dňa okresný súd povolil odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu o podanom návrhu na zastavenie exekúcie zo strany povinného. O odvolaní oprávnených proti predmetnému uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom rozhodol sudca okresného súdu tak, že uznesením z 10. októbra 2008 návrh sťažovateľa na odklad exekúcie zamietol. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 29. októbra 2008.

Vo veci návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie rozhodol okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom z 21. novembra 2008 tak, že ho zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa opätovne o tomto návrhu rozhodol sudca okresného súdu tak, že uznesením sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005 z 2. októbra 2009 jeho návrh na zastavenie exekúcie zamietol. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 3. novembra 2009.

Sťažovateľ napadol uznesenie okresného súdu z 2. októbra 2009 sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. decembra 2009. Jej obsahom bola kľúčová a v zásade jediná námietka sťažovateľa spočívajúca v tom, že v predmetnom exekučnom konaní nedošlo k právne relevantnému doručeniu upovedomenia o začatí exekúcie jemu ako povinnému. Z uvedeného dôvodu celé exekučné konanie trpí vadou, pre ktorú nebolo možné ďalej konať. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 291/2010-29 z 20. decembra 2010 sťažnosti

vyhoviel a vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu.

Písomným podaním z 20. apríla 2010 súdny exekútor požiadal okresný súd o schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu sťažovateľa dotknutými účastníkmi ako spoluvlastníkmi nehnuteľnosti vzhľadom na to, že spoluvlastníci nehnuteľnosti (obaja v podiele 3/8) zložili na účet súdneho exekútora sumu 25 977,23 € ako sumu vo výške podielu, ktorý sa mal vydražiť, čím došlo k zabráneniu predaja predmetného spoluvlastníckeho podielu vo vlastníctve sťažovateľa a dražba predmetnej nehnuteľnosti sa nekonala.

Okresný súd uznesením sp. zn. 39 Er 23/2006, Ex 793/2005 z 8. júla 2010 schválil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu sťažovateľa spoluvlastníkmi nehnuteľnosti.

V relevantnej časti napadnutého uznesenia okresný súd uviedol:

„Predmetom dražby mali byť nehnuteľnosti zapísané na LV číslo 9277, vedenom na Katastrálnom úrade v K., Správou katastra K., okres K., obec K., katastrálne územie N. ako parcela č. 1188 o výmere 268 m² zastavané plochy a nádvorie, parcela č. 1189 o výmere 166 m² - záhrady a dom so súpisným číslom 1231 na parcele č. 1188, ktorej spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podiele 1/4 je povinný M. C. V.

Podľa ust. § 166 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. v znení účinnom do 30. 11. 2006 na exekúciu predajom spoluvlastníckeho podielu na hnutelnej veci alebo na nehnuteľnosti sa použijú ustanovenia o exekúcii predajom hnutel'nych vecí a nehnuteľnosti. O vykonaní exekúcie upovedomí exekútor ostatných spoluvlastníkov.

Podľa ust. § 166 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. v znení účinnom do 30. 11. 2006 spoluvlastník veci, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve, môže zabrániť predaju veci, ak najneskôr do začiatku dražby zloží u exekútora v hotovosti alebo šekom na účet exekútora sumu vo výške podielu, ktorý sa má vydražiť. Ak najneskôr do začiatku dražby zloží u exekútora sumu v hotovosti alebo šekom, alebo prevodom peňažných prostriedkov na účet exekútora viac spoluvlastníkov, nadobúdajú podiel na veci pomerne podľa výšky svojich

spoluvlastníckych podielov. Ak sa tak stane, exekútor s touto sumou naloží ako s výsledkom predaja.

Podľa ust. § 166 ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. v znení účinnom do 30. 11. 2006 nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu podlieha schváleniu súdom.

Osobitným výsledkom konania o dražbe hnutel'ných resp. nehnuteľných vecí v spoluvlastníckom podiele je nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom veci. Na konanie súdu o schválení nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu sa primerane použijú ustanovenia o konaní schválenia príklepu na dražbe.

Z citovaného ustanovenia je nepochybné, že nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu, ktorý je predmetom dražby, podlieha schváleniu súdom bez ohľadu na skutočnosť, či proti nemu boli, alebo neboli vznesené námietky osobami uvedenými v ust. § 147 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z.

Povinnosťou súdu je teda bez ohľadu na to, či námietky proti schváleniu predaja spoluvlastníckeho podielu boli alebo neboli vznesené, skúmať, či poverený súdny exekútor uskutočnil exekúciu predajom nehnuteľnosti podľa ust. § 134 a nasl. Ex. por., t. j. či v konaní o dražbe spoluvlastníckeho podielu nedošlo k takej procesnej vade, ktorá by mohla mať negatívny vplyv na správnosť schválenia nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu, resp. k inému porušeniu zákona s takýmito dôsledkami.

Súd posudzoval správnosť postupu súdneho exekútora pri príprave dražby podľa ust. § 134 a nasl. zák. č. 233/1995 Z. z. v znení zmien a doplnkov.

Z obsahu exekučného spisu sp. zn. EX 793/05-230 Za súd dokazovaním listinnými dôkazmi zistil tento skutkový stav:

Na základe návrhu oprávnených na vykonanie exekúcie zo dňa 17. 2. 2006, poverenia na vykonanie exekúcie č. 5803 016601 vydaným dňa 5. 5. 2006 Okresným súdom Košice II v právnej veci vykonania exekúcie oprávnených: 1. mal. J. V..., trvale bytom K., 2. mal. R. V..., trvale bytom K., v zastúpení matky: J. V..., trvale bytom K., proti povinnému: M. C. V..., trvale bytom K., pre vymoženie 675,50 eura s prísl., v konaní vedenom pred súdnym exekútorom JUDr. M. Z. pod sp. zn. EX 793/05-230 za súhlasu oprávnených s predajom nehnuteľnosti zo dňa 17. 2. 2006, upovedomil poverený súdny exekútor JUDr. M. Z. účastníkov konania o začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti a zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosti zapísané na LV číslo 9277, vedenom na Katastrálnom

úrade v K., Správou katastra K., okres K., obec K., katastrálne územie N. ako parcela č. 1188 o výmere 268 m² - zastavané plochy a nádvorie, parcela č. 1189 o výmere 166 m² záhrady a dom so súpisným číslom 1231 na parcele č. 1188, ktorej spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podiele 1/4 je povinný M. C. V., upovedomením zo dňa 15. 1. 2008.

Dňa 15. 1. 2008 vydal poverený súdny exekútor exekučný príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností a exekučný príkaz na zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnostiach zapísaných na LV číslo 9277, vedenom na Katastrálnom úrade v K., Správou katastra K., okres K., obec K., katastrálne územie N. ako parcela č. 1188 o výmere 268 m² - zastavané plochy a nádvorie, parcela č. 1189 o výmere 166 m² - záhrady a dom so súpisným číslom 1231 na parcele č. 1188, ktorej spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podiele 1/4 je povinný M. C. V., ktorý doručil osobám taxatívne vymenovaným v ust. § 137 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z.

Dňa 6. 2. 2008 vydal súdny exekútor upovedomenie o čase a mieste oceňovania nehnuteľnosti, termín ktorého stanovil na deň 18. 2. 2008, ktoré doručil osobám taxatívne uvedeným v ust. § 138 zákona č. 233/1995 Z. z.

Listom zo dňa 6. 2. 2008 ustanovil súdny exekútor na vypracovanie znaleckého posudku na cenu nehnuteľnosti súdneho znalca: Ing. L. N., s miestom výkonu činnosti K., ktorý znaleckým posudkom č. 34/2008 zo dňa 30. 3. 2008 stanovil cenu podielu povinného na nehnuteľnosti sumou 782.590,- Sk (25.977,23 eura).

Súdny exekútor doručil znalecký posudok osobám taxatívne uvedeným v ust. § 139 ods. 5 zákona č. 233/1995 Z. z.

Dňa 29. 4. 2008 vydal poverený súdny exekútor vyhlášku o dražbe spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, termín uskutočnenia ktorej stanovil na deň. 9. 6. 2008 so začiatkom o 10.00 hod. na Exekútorskom úrade K. súdneho exekútora JUDr. M. Z.

Dražobnú vyhlášku doručil súdny exekútor všetkým osobám taxatívne vymenovaným v ust. § 141 zákona č. 233/1995 Z. z.

Dňa 4. 6. 2008 povinný doručil súdnemu exekútorovi návrh na zastavenie a zároveň odklad exekúcie. Z uvedeného dôvodu súdny exekútor upustil od dražby predmetnej nehnuteľnosti, nakoľko konanie dražby by bolo v rozpore s ust. § 56 ods. 5 zákona č. 233/1995 Z. z.

Okresný súd Košice II uznesením č. k. 39 Er/23/2006-49 zo dňa 10. 10. 2008 návrh povinného na odklad exekúcie zamietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 10. 2008.

Okresný súd Košice II uznesením č. k. 39 Er/23/2006-76 zo dňa 2. 10. 2009 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 3. 11. 2009.

Dňa 11. 2. 2010 vydal súdny exekútor vyhlášku o dražbe spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, termín uskutočnenia ktorej stanovil na deň. 22. 3. 2010 so začiatkom o 10.00 hod. na Exekútorskom úrade K. súdneho exekútora JUDr. M. Z.

Dražobnú vyhlášku doručil súdny exekútor všetkým osobám taxatívne vymenovaným v ust. § 141 zákona č. 233/1995 Z. z.

Dňa 22. 4. 2010 súdny exekútor doručil súdu návrh na schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu. t. j. draženého podielu 1/4 na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. 9277, vedenom na Katastrálnom úrade v K., Správa katastra K., okres K., obec K., katastrálne územie N. ako parcela č. 1188 o výmere 268 m² - zastavané plochy a nádvorie, parcela č. 1189 o výmere 166 m² - záhrady a dom so súpisným číslom 1231 na parcele č. 1188, ktorej spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podiele 1/4 je povinný M. C. V., spoluvlastníkmi nehnuteľnosti (doposiaľ obaja v podiele 3/8) - Ing. Š. K... a H. K..., obaja bytom K. v pomere 1/8 pre každého spoluvlastníka, nakoľko spoločne zaplatili sumu vo výške ceny podielu a výška ich doterajších spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnosti je zhodná.

Z obsahu exekučného spisu č. EX 793/05-230 Za súd zistil, že Ing. Š. K... a H. K..., obaja bytom K. ako spoluvlastníci nehnuteľnosti každý v pomere 3/8 zložili na účet súdneho exekútora sumu 25.977,23 eura (dňa 18. 3. 2010 sumu vo výške 8.000.- eur a dňa 19. 3. 2010 sumu 17.977,23 eura, t. j. spolu 25.977,23 eura), ako sumu vo výške podielu. ktorý sa mal vydražiť, čím splnili zákonom stanovené podmienky podľa § 166 ods. 2 Exekučného poriadku a došlo k zabráneniu predaja predmetného podielu vo vlastníctve povinného na dražbe.“

V nasledujúcej časti odôvodnenia namietaného uznesenia okresný súd na základe svojich skutkových zistení formuloval svoje právne závery, a to takto:

„Súd z obsahu spisu posúdil zákonnosť postupu súdneho exekútora od začatia exekučného konania po zaslanie návrhu na schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu súdnym exekútorom súdu podľa Exekučného poriadku účinného ku dňu 17. 2. 2006, t. j. ku dňu začatia exekučného konania, na základe čoho súd zistil, že na schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu sú splnené zákonné podmienky.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že postup súdneho exekútora pred podaním návrhu na schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu súdu, je v súlade s ust. § 166 a nasl. zákona č. 233/1995 Z. z., námietky proti nadobudnutiu spoluvlastníckeho podielu neboli vznesené, preto súd nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu schválil.“

Medzičasom súdny exekútor prípisom z 24. novembra 2010 predvolal všetkých účastníkov exekučného konania na rozvrhové pojednávanie na 14. december 2010. Právnej zástupkyňi sťažovateľa bolo predmetné predvolanie doručené 25. novembra 2010. Na rozvrhovom pojednávaní konanom 14. decembra 2010 sa sťažovateľ ani jeho právna zástupkyňa nezúčastnili. Zápisnicu o rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľnosti prevzal sťažovateľ 17. decembra 2010. Zo strany účastníkov exekučného konania neboli voči rozvrhu vznesené žiadne námietky.

Sťažovateľ listom z 23. februára 2011 požiadal súdneho exekútora o prevod nerozvrhutej finančnej čiastky 14 836,75 € na jeho účet.

Okresný súd na návrh súdneho exekútora uznesením sp. zn. 39 Er 23/2006, EX 793/2005 z 24. marca 2011 schválil rozvrh výťažku z dražby spoluvlastníckeho podielu sťažovateľa za najvyššie podanie v sume 25 977,23 €. Sťažovateľ, ktorému bolo predmetné uznesenie doručené 13. júla 2011, sa vzdal odvolania vyznačením tejto skutočnosti na doručenke založenej v spise okresného súdu. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 13. júla 2011.

Ústavný súd zároveň zo spisu zistil, že okresný súd prípisom z 20. mája 2011 vyzval súdneho exekútora, aby v zmysle nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 291/2010-29

z 20. decembra 2010 právne relevantným spôsobom doručil v lehote 20 dní povinnému upovedomenie o začatí exekúcie v zmysle § 47 a nasl. Exekučného poriadku.

Súdny exekútor prípisom z 10. júna 2011 (okresnému súdu doručenému 14. júna 2011) okresnému súdu oznámil, že upovedomenie o začatí exekúcie v predmetnom exekučnom konaní bolo sťažovateľovi ako povinnému doručené 24. mája 2011, pričom v zákonom ustanovenej lehote na podanie námietok (14-dňová lehota na podanie námietok v čase vyhotovenia prípisu už uplynula, pozn.) nebolo súdnym exekútorom zaevidované žiadne podanie sťažovateľa ako povinného.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom okresného súdu, ku ktorému došiel interpretáciou a aplikáciou procesnoprávných ustanovení Exekučného poriadku pri posudzovaní zákonných dôvodov na schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu exekvovanej nehnuteľnosti. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate nenamieta samotné uznesenie okresného súdu, ale namieta, že *„je predmetná exekúcia vedená v rozpore so zákonom“*, pričom dôvod tejto nezákonnosti videl v opätovne namietaných vadách predmetného exekučného konania (nedošlo k právne relevantnému doručeniu upovedomenia o začatí exekúcie povinnému, nebola zachovaná rovnosť účastníkov konania).

Z už judikovaných záverov ústavného súdu o súdnej exekúcii ako súčasť základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) vyplýva, že súdna exekúcia vykonávaná podľa Exekučného poriadku musí byť uskutočňovaná aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy.

Súdnu exekúciu riadi exekučný súd, ktorý má dosah na zákonnosť vykonávanej exekúcie v rozsahu zabezpečujúcom pre oprávneného a povinného uplatnenie rovnakých práv a plnenie len zákonom vyžadovaných povinností.

Podľa § 62 Exekučného poriadku exekúciu možno vykonať len spôsobmi uvedenými v tomto zákone. Predmetné ustanovenie garantuje ochranu povinného v exekučnom konaní pred vykonávaním exekúcie nezákonným a nedovoleným spôsobom.

Podľa § 166 ods. 3 Exekučného poriadku podlieha nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu schváleniu súdom. Toto schválenie predstavuje právny základ na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a nemožno ho napadnúť riadnym opravným prostriedkom a ani iným spôsobom.

Podľa § 61 Exekučného poriadku je navrátenie do predošlého stavu v exekučnom konaní vylúčené.

Je nesporné, že spoluvlastníci predmetných nehnuteľností zložili na účet súdneho exekútora sumu vo výške spoluvlastníckeho podielu, ktorý sa mal vydražiť, čím splnili zákonom ustanovené podmienky podľa § 166 ods. 2 Exekučného poriadku a došlo k zabráneniu predaja spoluvlastníckeho podielu vo vlastníctve sťažovateľa na dražbe. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť sa považujú za vydražiteľov, ktorí spoluvlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudli okamihom vykonania reálneho právneho úkonu (zaplatením sumy vo výške podielu, ktorý sa mal dražiť). Tým istým okamihom došlo k zániku spoluvlastníckeho práva sťažovateľa.

Správnosť postupu v exekučnom konaní môže byť na podnet účastníkov s účinkami pre exekučné konanie skúmaná len v rámci tohto konania, v rozsahu a prostriedkami stanovenými predpisom upravujúcim toto konanie. Vlastnícke právo nadobudnuté vydražiteľmi nemôže byť dotknuté ani prípadnými vadami exekučného konania (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 2/2004).

Pre ústavný súd bolo rozhodujúce zistenie, že okresný súd rozhodujúc o schválení nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu sťažovateľa skúmal, či poverený súdny exekútor uskutočnil exekúciu predajom nehnuteľnosti podľa § 134 a nasl. Exekučného poriadku, t. j. či v konaní o dražbe spoluvlastníckeho podielu nedošlo k takej procesnej vade, ktorá by

mohla mať negatívny vplyv na správnosť schválenia nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu, resp. k inému porušeniu zákona s takými dôsledkami. Následne zákonnosť postupu súdneho exekútora v uvedenej veci právne relevantným spôsobom odôvodnil, keď dospel k právnomu záveru, že na schválenie nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu boli splnené zákonné podmienky (postup podľa § 166 a nasl. Exekučného poriadku, nevznesenie námietok proti nadobudnutiu spoluvlastníckeho podielu).

Podľa názoru ústavného súdu právne závery, na ktorých je založené namietané uznesenie okresného súdu, nie sú arbitrárne, naopak, sú primeraným spôsobom odôvodnené, a preto ich ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľné.

Na dôvažok nemožno v prerokúvanej veci pominúť ani ďalšiu podstatnú skutočnosť, a to, že v predmetnom exekučnom konaní súdny exekútor na základe výzvy okresného súdu, riadiac sa záväzným právnym názorom ústavného súdu vysloveným v náleze č. k. IV. ÚS 291/2010-29 z 20. decembra 2010, vykonal všetky úkony spojené s právne relevantným doručením upovedomenia o začatí exekúcie povinnému, a tak napravil svoje procesné pochybenie, ktoré malo vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj ústavný rozmer. Okresný súd tak podľa názoru ústavného súdu poskytol sťažovateľovi dostatočnú ochranu jeho základného práva na súdnu ochranu. Pokiaľ bola náprava vo veci sťažovateľa vykonaná v rámci všeobecného súdnictva, ústavný súd v zásade nemôže vysloviť porušenie označeného základného práva sťažovateľa (porovnaj I. ÚS 191/06, IV. ÚS 263/08).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom označenými základnými právami podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a postupom okresného súdu pri rozhodovaní v danej veci neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľom označených práv.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Rovnako tak z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol ústavný súd sťažnosť aj v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd poukázal na svoju stabilnú judikatúru (napr. I. ÚS 59/97, IV. ÚS 87/07), podľa ktorej zásady uvedené v čl. 12 ods. 1 ústavy v súhrne vyjadrujú podstatu základných práv ako prirodzených práv človeka a majú univerzálny charakter, pričom aplikácia tohto článku ústavy v individuálnych sťažnostiach prichádza do úvahy len v súvislosti s vyslovením porušenia osobitne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, t. j. ako sprievodný účinok porušenia určitého základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 123/02, IV. ÚS 150/03). Keďže v danom prípade ústavný súd dospel k záveru, že namietaným uznesením okresného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu žiadneho zo sťažovateľom označených práv podľa ústavy a ani ním označeného práva podľa dohovoru, nemohlo ním dôjsť ani k porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už nezaoberal jeho ďalšími návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2011